

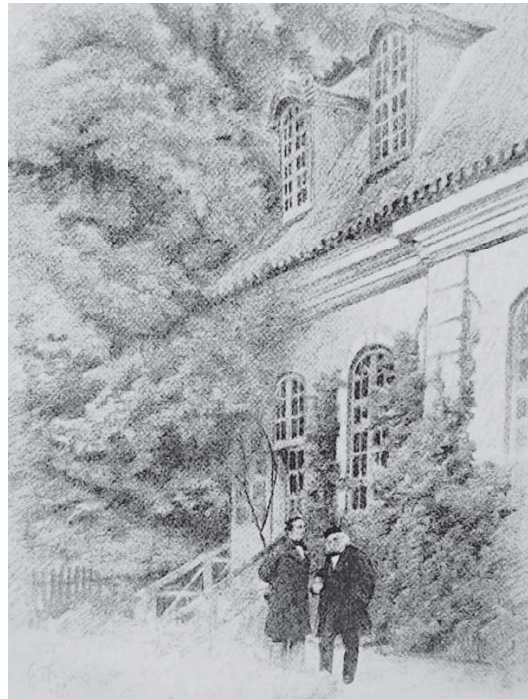
”Det er dejligt og mig en hel nødvendighed at flyve lidt ud og om i verden”

Da digteren Ingemann døde, sendte hans enke mig alle de breve, jeg fra min skoletid og til hans død havde skrevet til ham, ved disse og enkelte optegnelser har jeg her kunnet give, hvad år for år oprullede for mig, fra dengang da jeg i 1855, den 2. april, sluttede ”Mit Livs Eventyr”.

Og jeg må begynde med Ingemann og hans hustru, ”de gamle ved skovsøen”, som han skrev på det billede af deres bolig i Sorø, som han sendte mig. Aldrig noget år rejste jeg den forbi uden at blive nogle dage hos de elskelige mennesker. Også i foråret 1855 var min første udflugt til det ingemannske hjem, hvor jeg og enhver, som kom, måtte føle, her blev man god og bedre. Der var et lykkeligt husliv, to kærlige sjæle, den skønneste genleven af Philemon og Baucis.

Alt gik sin stille, glade gang. Ingemann – tror jeg – holdt aldrig selskab. Folk kom om aftenen gerne af sig selv, og tit voksede det til en hel kreds, men det var, som om bordet dækkede sig selv, alt blev ordnet og båret frem af usynlige småalfer. Der var ingen travlhed at mærke, alt gled hen under livlig tale. Her var Ingemann den mest livlige og underholdende; helst fortalte han spøgelseshistorier, der sædvanligvis knyttede sig til klosterkirken og omgivelserne her. Han fortalte med et så humoristisk smil, så – når man kendte ham – forstod man straks, at historierne blev skabt i øjeblikket, fremsprunget ved et eller andet i samtalen.

Tit lånte han – i al uskyldighed – virkelige personer til sin

H.C. Andersen og forfatteren, salmedigteren Bernhard Severin Ingemann (1789-1862), foran sidstnævntes bolig i Sorø. Ingemann var gift med kunstnerinden Lucie Ingemann (1792-1868), der især er kendt for sine store altertavler.

Fortællingen om Philemon og Baucis kendes fra den romerske digter Ovids (43 f.v.t.-19 e.v.t.) "Metamorphoses", VIII, v. 631 ff. De er et fromt fattigt bondepar i Frygien, der ved deres død forvandles til henholdsvis en eg (Philemon) og en lind (Baucis). De er i øvrigt

nævnt i Ludvig Heibergs digt "Til mit Bakkehus", trykt i "Poetiske forsøg" (1802), side 187 ff., hvor der står: "Her Philemon og Baucis leve, dø / Til sammen i hinandens arm af ælde". De af Ingemanns romaner, der (som nævnt) blev kritiseret, var: "Valdemar den Store og hans mænd" (1824), "Valdemar Sejr" (1826) samt "Erik Menveds barndom" (1828). Gartner Nissen, der nævnes, var akademigartner Hans Ditlev Nissen (ca. 1771-1834); han var gift med Agathe Marie Reeberg (1778-1850); de havde fem børn og boede i Sorø Akademis gartnerbolig.

fortælling. Øjeblikkets hverdagssladder og tomme mening slog han knips af, de dårlige og ubarmhjertige kritikere var han stærkt på nakken af. Et par af hans meget læste romaner, som var gået ind i folket, havde man været uretfærdig imod, også jeg kunne beklage mig.

En aften drejede samtalen sig herom, og nu fortalte Ingemann en skæmtefuld historie, fuld af trøst og moral for os begge; akademiets gamle, brave gartner, Nissen, havde det høfligheds-mundheld at sige: "Det har I ret i, tak skal I have", men forandrede derudover slet ikke sin mening, han gjorde, som han ville.

"Ved De," spurgte Ingemann, "hvorfra det mundheld stammer?" Ja, det er ganske mærkeligt. Da gartner Nissen blev ansat ved akademiet og viste megen dygtighed, måtte han dog døje en del snak, en sagde, at det burde være "således", en anden "således", og det tog han sig nær, var i dårligt humør og gik og græmmede sig.

Da møder han en dag ude i haven en lille grå mand med en rød hue på, den lille spurgte, hvem han var. "Jeg er Nissen" svarede gartneren. "Nissen", sagde den lille mand, "ja, du kalder dig Nissen, men jeg er nissen ved akademiet, husnissen, hvorfor ser du

så forknytt ud?” ”O”, sagde gartner Nissen, ”alt hvad jeg gør med bedste vilje, får jeg utak for. En siger dit og en siger dat. Jeg kan ikke gøre dem tilpas, og det piner mig, det lider jeg ved.” ”Det skal jeg hjælpe dig med,” sagde den lille nisse, ”men du må tjene hos mig i hele otte dage, jeg bor derovre bag søen, der har jeg en have, du skal passe. Jeg vil imidlertid sige dig forud, at der er mange underlige dyr derovre, de sidder i bur: Abekatte, papegøjer og kakaduer, de gør en morderlig støj, men de bider ikke.”

”Det er godt,” sagde gartner Nissen, og så gik han med akademissen og passede hans have i otte dage. Altid derovre skreg de kræ omkring ham. Da ugen var til ende, kom den lille og spurgte ham, hvorledes det gik, han så jo nu ganske vel og glad ud: ”Kommer du så godt ud af det med skrighalsene?” ”O, det skrål”, sagde gartner Nissen, ”lader jeg gå ind ad det ene øre og ud ad det andet, de skælder mig ud og siger, at alt, hvad jeg gør, er galt gjort. Så ler jeg, nikker til dem og siger: ”Det har I ret i, tak skal I have,” og så gør jeg min dont, det skrål er ikke noget at lægge sig på hjertet.” ”Således skal du også bære dig ad ovre i akademihaven, og gøre din gerning.” Det råd fulgte gartner Nissen, beholdt sit gode humør og den talemåde: ”Det har I ret i, tak skal I have”. ”Skulle vi bære os lige sådan ad?” sluttede Ingemann med et skælmsk smil.

På den slags småhistorier var han rig og opfindsom. Hans dom var i øvrigt mild, kærlighed til fædrelandet, thi det skønne og gode voksede og trivedes her i dette ægte digteriske hjem, hvor jeg altid havde den dejlige, sikre følelse, her er jeg en kær, velkommen gæst. Hurtigt fløj timerne her hos de to kære gamle ved skovsøen. Jeg kunne rigtig nyde dette idylliv, men så kom der igen ”krillen i vingerne”, jeg måtte afsted.

Det gæstfri Basnæs og Holsteinborg åbnede mig herregårdslivet rigt og velsignet. Derfra gik det ved sommertid først til det smukke Maxen ved Dresden, hvor det af mig plantede træ, skærmet og hygget om, løftede sig i frodighed og friskhed. Et egetræ, ikke større, end at jeg kunne skjule det mellem begge hænder, plantede jeg i haven foran huset; det gror nu med store skud og grene.

Mit brev til Ingemann vil fyldiggøre billedet af rejsen hertil og opholdet her.